Yard?m Etme Yönelimi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yard?m Etme Yönelimi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32883

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yard?m Etme Yönelimi Ölçe?i, bireylerin ba?kalar?na yard?m etme konusundaki içsel ve istikrarl? e?ilimlerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikolojik araçt?r. Ölçe?in Türkiye'deki kullan?m? ve **uyarlamas?**, E. Duru taraf?ndan 2002 y?l?nda tamamlanan doktora tezinde gerçekle?tirilmi?tir. Bu çal??ma, özellikle **ö?retmen adaylar?nda yard?m etme davran???**, empati ve dü?ünme stilleri aras?ndaki karma??k ili?kileri incelemek üzere tasarlanm??t?r. Ölçek, ki?inin durumsal faktörlerden ba??ms?z olarak sergiledi?i yard?m etme e?ilimini (prososyal yönelimi) de?erlendirmede kritik bir rol oynamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Yard?m etme yönelimi, prososyal davran??, empati, ki?i-durum yakla??m?, ölçek uyarlamas?, ö?retmen adaylar?.

Yazarlar

E. Duru (Uyarlayan).

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin yard?m etme davran???na yönelik genel e?ilimlerini ve motivasyonlar?n? sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Duru'nun çal??mas? ba?lam?nda, ölçek **ö?retmen adaylar?n?n** yard?m etme yönelimlerini belirleyerek, bu yönelimin empati düzeyleri ve bili?sel dü?ünme stilleri gibi di?er **psikososyal de?i?kenler** ile ili?kisini ortaya koymay? hedeflemi?tir.

Bu araç, bireyin yard?m etme durumlar?na nas?l tepki verece?ini öngören ve bu davran???n ard?ndaki ki?ilik özelliklerini anlamaya yard?mc? olan güçlü bir gösterge sa?lamaktad?r.

Yap?

Yard?m Etme Yönelimi Ölçe?i, temel olarak **prososyal e?ilim** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bireyin ba?kalar?na fayda sa?lama veya onlar?n s?k?nt?lar?n? giderme amac?yla gönüllü olarak gösterdi?i davran??sal yatk?nl?klar? içerir.

Ölçek, yard?m etme davran???n?n yaln?zca durumsal bir tepki de?il, ayn? zamanda bireyin karakterinde kök salm?? istikrarl? bir **dispozisyonel özellik** oldu?unu varsayan ki?i-durum yakla??m? çerçevesinde ele al?nm??t?r. Bu, yüksek yard?m etme yönelimine sahip bireylerin, farkl? sosyal ba?lamlarda dahi tutarl? bir ?ekilde yard?m etme eylemlerine giri?me olas?l???n?n

ARABPSYCHOLOGY.COM

daha yüksek oldu?u anlam?na gelir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkiye uyarlamas?na dair spesifik geçerlik de?erleri (içerik, ölçüt veya yap? geçerli?i katsay?lar?) kaynak özette belirtilmemi?tir. Ancak akademik standartlar gere?i, uyarlama sürecinde ölçe?in orijinal yap?y? Türkçe kültür ve dil ba?lam?nda do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini do?rulamak için çe?itli **geçerlik** çal??malar? yap?lmas? beklenir.

Tipik olarak, yap? geçerli?ini desteklemek amac?yla Yard?m Etme Yönelimi Ölçe?i puanlar?n?n, kuramsal olarak ili?kili olmas? beklenen empati, sosyal sorumluluk veya ahlaki muhakeme gibi di?er ölçeklerle korelasyonlar? incelenmi?tir.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?n?n kaynak özetinde güvenirlik katsay?lar?na (iç tutarl?l?k veya test-tekrar test) dair somut bir veri sunulmam??t?r. Bir psikometrik araç olarak, Yard?m Etme Yönelimi Ölçe?i'nin tutarl? ölçümler sa?lamas? esast?r.

Standart uyarlama prosedürleri, ölçe?in iç tutarl?l???n? belirlemek için **Cronbach Alfa** katsay?s?n?n hesaplanmas?n? ve zaman içindeki istikrar?n? de?erlendirmek için test-tekrar test **güvenirli?i** çal??malar?n?n yap?lmas?n? gerektirir. Yüksek güvenirlik katsay?lar? (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Faktör Analizi

Uyarlama ölçeklerinde, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n hedef kültürde korunup korunmad???n? incelemek amac?yla faktör analizi yap?lmas? zorunludur. Duru'nun tezinde, Yard?m Etme Yönelimi Ölçe?i'nin temel bile?enlerini ve boyutlulu?unu belirlemek için **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Bu analiz, ölçek maddelerinin tek bir genel yard?m etme yönelimi faktörüne mi yüklendi?ini, yoksa farkl? alt boyutlara (örne?in, duygusal yard?m, araçsal yard?m) m? ayr?ld???n? tespit etmeye yard?mc? olur. Faktör yap?s?n?n do?rulanmas?, ölçe?in **yap?sal geçerli?i** için kritik öneme sahiptir.

Araç Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi olmamakla birlikte, psikolojik yönelim ölçeklerinde

ARABPSYCHOLOGY.COM

yayg?n olarak kullan?lan Likert tipi derecelendirme format?n?n (örne?in, 5'li veya 7'li) kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Ö?retmen Adaylar? (Teacher Candidates)

Age Group: Üniversite ö?rencisi ya? grubu (Genellikle 18-25 ya? aras?)

Population Details: Dokuz Eylül Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'nde ö?renim gören ö?retmen adaylar? örneklem olarak kullan?lm??t?r.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Prososyal e?ilim, dispozisyonel özellik, yap? geçerli?i, iç tutarl?l?k, faktör yap?s?, ki?i-durum etkile?imi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Belirtilmemi?tir.

Correspondence Address: Doktora tezinin yap?ld??? kurum: Dokuz Eylül Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, ?zmir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, E. Duru'nun doktora tezi kapsam?nda 2002 y?l?nda uyarlanm?? ve kullan?lm??t?r. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle Dokuz Eylül Üniversitesi veya yazar?n izni gerekmektedir. Ticari kullan?m ücreti hakk?nda bilgi mevcut de?ildir.

Kaynaklar

Duru, E. (2002). *Ö?retmen adaylar?nda ki?i-durum yakla??m? ba?lam?nda yard?m etme davran???, empati ve dü?ünme stilleri ili?kisi ve bu de?i?kenlerin baz? psikososyal de?i?kenler aç?s?ndan incelenmesi* (Doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, ?zmir.

Tezin orijinal ba?lant?s? ve detaylar? ?u adresten incelenebilir: tez.yok.gov.tr

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na dair bir ba?lant? kaynak içerikte bulunmamaktad?r.

Yard?m Etme Yönelimi Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in orijinal maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut de?ildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM